

össze, a melyek a reformáció behozatala után államosítottak. A kéziratok zöme, 326 kodex a vadstenai klostromból való, a többi 120 kéziratból még 62 provenienciája ismeretes, míg 58-é közelebről már meg nem határozható.

Az ősnymotványok jelentékeny része szintén ily módon került az uppsalái gyűjteménybe. Így pl. a vadstenai klostromból 38 ősnymotvány való; eredetüket mintegy 30 esetben a könyvek régi jelzése, a hátralevő esetekben pedig rendkívül jellegzetes bekötésük bizonyítja. Szórvá nyosana többi klostromokból is kerültek ide inkunabulák, sőt a külföldről is, miután a győzedelmes háborúk zsákmányai között bőven akadt könyvtári anyag. Így pl. az 1543-ban elhunyt világhírű csillagász, *Coppernicus* Miklós, egész könyvtárát a frauenburgi káptalani könyvtárra hagyta, a melyet Gusztáv Adolf tudvalevőleg lengyelországi háborúi alkalmával számos más város hasonnemű gyűjteményével együtt Svédországba szállított. Így történt meg, hogy *Coppernicus* könyvtárának nagybecsű, sajátkezű bejegyzéseivel ellátott kötetei ma is Uppsalában őriztetnek, köztük néhány ősnymotvány az előttünk fekvő jegyzékben is szerepel.

Miként Gusztáv Adolf idejében a mai Porosz-Lengyelország nem egy becses könyvtára vált a svédek martalékává, ép úgy Krisztina királyné uralkodása alatt cseh és morva hadi zsákmány kapcsán Olmützből, Nikolsburgból, Prágából, X. Károly Gusztáv uralkodása alatt pedig Posenből kerültek könyvek Uppsalába.

Meglehetős szép számmal vannak francia eredetű inkunabulumok is a leírt gyűjteményben; vagy ötven közülük Jean de *Joux* lyoni jogtudós tulajdonából került ki, de hogy mily úton jutottak Uppsalába, ma már ki nem deríthető.

A lyoni könyvek közül talán legértékesebb a *Justinianus*-féle kodex egy ivnélküli kiadása, helyesebben az annak táblájáról lefejtett s 1488-ban Lyonban nyomtatott latinnyelvű búcsúlevél, melynek eddig ez a legelső ismert példánya.

A munkát a folyószámozású kötetek helyrajzi jelzeteinek jegyzéke, továbbá a pótlások és javítások rekesztik be.

Feltűnő a könyvcezimek szokásos évrendi összeállításának a hiánya. Г.

Jellinek, Arthur L. *Internationale Bibliographie der Kunstwissenschaft. Dritter Band. Jahr 1904.* Berlin. 1907. B. Behr's Verlag. 8-rét 4, 366, 2 l. Ára 15 márka.

Alaposan megkésve jelent meg Arthur L. *Jellinek* általános elismerésnek örvendő nemzetközi műtörténeti könyvészetének harmadik kötete, mely az 1904. év anyagát dolgozza fel. A szokatlan késedelemnek szomorú oka a buzgó szerkesztő halálos kimenetelű, hosszas betegsége volt. A már majdnem sajtókész művet a kiadó

czég az ugyancsak Bécsben lakó dr. *Frölich* Ottó gondozásával adatta ki, a ki e munkát lelkiismeretes pontossággal hajtotta végre. A VIII. iparművészeti fejezet azonban hiányzik e kötetből s a f. év nyarára ígért, 1905. évi kötetben fog pótlólag megjeleni. A munka beosztása különben ugyanaz mint az előző köteteké¹ s azokhoz hasonlóan a magyar szakirodalmat is felöleli. Ez utóbbinak teljessége felől e sorok írója nem nyilatkozhatik. minthogy az adatok töle erednek. E körülmény felemlítése ugyan a mű előszavából az általánosan elfogadott s *Jellinek* részéről mindig és hűségesen betartott irodalmi illemszabályok ellenére a szerkesztő-változás bonyodalmi közben elmaradt, de a kiadó czég kezeim közt lévő irata szerint, a következő kötet előszavában helyre fog állíttatni. Közreműködésem különben csakis a magyarországi műtörténeti dolgozatok repertorizálására s czímük németre fordítására szoritkozott, az adatok osztályozásától valamint a korrekturától azonban teljesen távol állottam s így az eféle sajtóhibák mint *Dunántúli*, vagy helytelen osztályozások, mint *Czigler J. Művelődéstörténet: III. c) Kunstgeschichte. Epochen und Länder: Ungarn (!)* a szóban forgó nyelvet nem értő s az azon írt műveket *de visu* nem ismerő s éppen ezért csak tökéletlent nyújtható szerkesztőt terhelik, a ki helyesen tenné, ha a jövőben munkájának ezen részét is magyar munkatársára hárítaná.

Dr. Gulyás Pál.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

Deutsche Literaturzeitung. XXVIII. évfolyam 1. szám. (1907 január 5.): A. Pr. Cl. *Griffin*, List of works relating to the American occupation of the Philippine Islands (1898—1903. (Konrad Haebler). — 2. szám (január 2.): *Library of Congress. Report of the Librarian of Congress and Report of the Superintendent of the Library Building and Grounds for the fiscal year ending June 30, 1906.* — 3. szám (január 19.): P. *Schwenke* és A. *Hortzschanszky* Berliner Bibliothekenführer (Paul Trommsky). — 7. szám (február 16.): Aem. *Martini* és Dom. *Bani*, Catalogus codicum Graecorum Bibliothecae Ambrosianae (Bruno Keil). — 9. szám (márczius 2.): Alphabetisches *Verzeichniss* der laufenden Zeitschriften des Königlichen Bibliothek zu Berlin (Wilhelm Erman). — E. W. *Förstemann* Bibliographie der Familie Förstemann. — 10. szám (márczius 9.) M. *Pellisson*, Les bibliothèques populaires à l'Etranger et en France. — 11. szám (márczius 16.): R. *Sabbadini*, Le scoperte dei codici latini e greci nei secoli XIV. e XV. (Emil Jacobs) — 13. szám (márczius 30.): O. von *Hase*, Emil Strauss, ein deutscher Buchhändler am Rheine (Wilhelm Ruprecht).

¹ V. ö. Magyar Könyvszemle. 1903. évf. 305 l.